

Opusculū Tripertitum

sunt hec. **¶** De deo nō cogitare. ipm nō timere vel nō amare. grās sibi de beneficijs nō agere/ opa que fiūt/ ad ipm nō referre. de peccatj sicut deberet nō dolere. ad gratiā recipiendā nō se preparare. gratiā acceptā nō vti nec eam cōseruare/ ad inspirationē diuinā nō se cōuertere. voluntatem suam/ voluntati diuine nō conformare. ad orōes dicendas nō attendere. orōnes debitas omittēre/ ea ad que q̄s vel voto vel precepto vel officio tenet negligere. cōiōnem et cōfessionē semel in anno nō expectere. parētes nō honorare. seipsum nō cognoscere et reprehēdere. cōscientiā suā negligere. ecclias et predicatōes fugere. tentatōnibz nō resistere. penitētiās iniūctas negligētē facere. ea q̄ statim faciēda sunt differre. bonis pximi nō cōgaudere. et malis eius nō cōdolere. iniuriās nō remittere. fidē pximo nō seruare. et bñficijs ei⁹ nō correspondere. delinqntes nō corripere. litrem nō sedare. ignorātes nō instruere. afflictos nō consolari. ammonitiōnibz nō acquiescere. pauca et forsan nulla alia reperiri posse credūtur peccata. que nō sub predictis effectualiter cōphēdātur et includātur. vel ad ea reducibilia sint.

Quando peccata

predicta mortalia sint vel venialia.

¶ Quando autē peccata predicta mortalia vel solū venialia existant/ facile est et supius tractatis cognoscere examinandō scilz sit apud se. sit apud aliū/ modos ea faciēdi et cōmittēdi. intētiōnēqz seu finē propter quē sunt. ac remorsum cōscientie. q̄ de ipsis habet. cum alijs circūstātijs circa ea occurrētibz. de quibz late supius actū est. **¶** Et hec quo ad secundā et vltimā ipius peccati in genere seu tanqz generis diuisionem dicta sufficiant.

Quare multa in

hoc cōpendio precipue in octauo tractatu/ late et plane dicta sint et exposita.

¶ Dm̄issent nonnulla in hoc libello et precipue in octauo et vltimo tractatu in materia scilz peccatorū tractata breuiter et cōpēdiosius dici. s̄ vt frēqnter in supioribz tactū est/ libell⁹ iste nō sciētificis. libz osqz faciliē pcurare valētibz cōpositus est. sed

mediocribz et cōioribus. ac eis q̄bus non faciliē libzori copia suppetit Quibz expe diēs et forsan necesse fuit ea que hic dicta sunt/ et maxime circa difficiles materias/ p reiterationes et latas repetitiōes. nec non materialia q̄dam etēpla q̄si palpādo et p quādā manu ductōnē dare intelligi. Alio q̄n nō facile forsan fuissz pluribus cōprehendere. Sicqz predicta apd eos nullū fructū nullūqz pfectū afferre potuissent.

Remissio ad docto

¶ Qui tñ āpliora videre voluerit/ vel clarius de premissis materijs informari/ habeat frēqnter allegatos doctores beatorum Thomā et alios in supioribus notatos. Et precipue in eorū libris et tractatibus supius etiam designatis.

¶ Explicit compendium theologie.

Epistola domini

Johānis de Berson ad quendā ep̄m sup opusculo triperto plebibus publicando

¶ Reuerende in xpo pr. ac dñe metuende. q̄rit dñs p pphetā ysaiā. Propterea inq̄t dñs et est ppls me⁹ in captiuitate. qz nō habuerunt sciām. et nobiles ei⁹ interiorit̄ fame et mltitudo ei⁹ siti exaruit. Dec scia nō alia accipiēda est quā cognitio legis dei et suoz mādatorū/ ad salutē psequēdā necāria/ siue pficiens. de q̄ itidē scia verē est illd apliū. ignorās ignorabit. nā cū qliber alia ignorātia p̄stare sal⁹. **¶** Et qm̄ multi sunt ex simplicibz/ q̄bz nō predicat verbū/ aut non talit̄ predicat q̄ ad p̄fatā sciām deueniāt. agēte h vel ignorātia vel negligētia p̄dicātiū. cōmodū fore existāui si velut in tabula q̄dā tenorē n̄e legis et suoz p̄ceptorū remēorātiōnē sentētioso p̄pēdio depingere. aut velut i breui spēdo cernētibz obijcere. q̄tin⁹ ipsi hērent curati min⁹ instructi aliqd solū dū/ et aptū qd ī toto vel p ptes diebz dñicis et festiuis legere possent suis plebibus vt sciret et intelligeret ad qd et ppter qd et a q̄ facte sunt. qd insup credere. qd agere et qd obmittere diuina lege tenēt et que ad modū a pctō resurgere. Et forsan sile op⁹ antētatū est iā a p̄ioribz. et salubriori breuitate cō

positū. **Q**uod si ita est certe nō in uideo **T**ātmō reuerēde p̄ dignet̄ ai maduertere v̄ia pastorāl sollicitudo. siue isto mō siue alio fiat. q̄ singul̄ dieb̄ dñicis ⁊ festiuis diuine leḡ tenor. p̄ vestra diocesim v̄bilib; publicet̄. ne p̄ ignorantia ei⁹ plebs v̄ia peat ⁊ ducat in captiuitatē pcti. Ne p̄terea a speculatore q̄ non denūciauerit interitū vel gladiū/sanguis req̄rat̄. s; libere denūcia tōne tali ⁊ rebelles soli in suo sanguie de peant. **V**icit at̄ mea deuotō opusclm̄ prefatū. qd̄ si dignū ad hoc putet̄/poterit vestra liberal̄ caritas cū pauco scriptorū labore ⁊ leuib; expēs bñ̄ exposis̄ facere illō mltiplicari ⁊ correctū ad singulos curatoꝝ vestroꝝ destinari cū edicto de publicando vt tactū est in absentia sermonū ⁊ quantū gr̄a dei eos adiuuerit exponēdo. **D**eniq; si qd̄ addēdū aut rescindendū aut corrigēdū eē dictauerit v̄ia prudens dñatio iure suo id facere fas hēbit. **S**cio n̄ q̄ p̄ multā a me ⁊ multis alijs pitiori b̄ eaiatōz nihil dephendi qd̄ videat̄ posse a beniuolo interprete salua fidei ⁊ morū puritate sustineri. **E**t ad h̄ci loge āpliora potuerāt sed breuitas moderne amica de fidei sectata est. **V**ñ valete septū parisi?

Opusculum triper
tium eiusdē de preceptis decalogi. De cō
fessione et de arte moriendi.

Christianitati / su⁹ q̄liscū / q̄ zelator. p̄speꝝ ad virtut̄ / res vicijs depul̄s incremē / tū. **S**alubre duci seq̄ns opusculū tripartitū de p̄ceptis. de p̄fessioe. de sciētia mortis/breuitate q̄ potij tradere. q̄tuor p̄sertim christianoꝝ generib; p̄futaꝝ. **P**rimo sacerdotibus ⁊ curatis illiteratis atq; simplicib; q̄ p̄fessioes audire dāt. **S**ecdo indoctis q̄bulcūq; p̄sonis secularib; aut religiof; q̄ ecclesie solitis p̄monib; aut p̄dicatōib; p̄ diuinoꝝ p̄ceptoꝝ noticia/interesse nō p̄nt. **T**ertio pueris ⁊ iuuenib; q̄ a rudimētis infantie circa fidei n̄fe generalē tenorē et p̄ncipalia p̄icta primit⁹ dñt̄ erudiri. **Q**uarto p̄sonis domos dei v̄l hospitalia loca frequētātib; ⁊ infirmoꝝ sollicitudinē gerētib;. **Q**uocirca ad h̄doctrine publicatōz; q̄duplex p̄sonaz; stat⁹

d; vigilare. p̄rio p̄lati q̄s inferiorū curato rū regimē de p̄pinq; p̄cernet / q̄b; insup curatoꝝ ignorantia crassa diuine leḡz insufficiēs eruditio simplic̄ populi ip̄utabit̄ in pctm̄. **S**ecdo p̄ntes p̄ filijs apud scolarū rectores instare deberēt. **T**ertio domoꝝ dei ⁊ locoꝝ hospitalium gubernatores ⁊ magistri. **I**n q̄rto generalit̄. q̄ in v̄bis aut factis ⁊ alijs signis/alijs ad peccādū induerūt. q̄q; ex officio alios docere debuerāt ⁊ id agere negligūt. **H**i n̄q; sumptib; suis ⁊ diligētis p̄ hui⁹ aut similib; doctrinē publicatōz; dūt alioꝝ correctōz; p̄curare. hoc enī agere/penitētia q̄dā. hoc ē satisfactō. hoc op⁹ misericordie/deo accepti us q̄ elemosina corp̄alis. **A**gāt igit̄ p̄renoiati q̄ doctrina h̄ libri inscribat̄ tabellā affigat̄ tota vel per p̄tes. in locis cōib;. vt pote in parochialib; ecclesijs. in scholis in hospitalib;. in locis religiosis. **D**eniq; expediens videret̄ vt sup hoc fieret a p̄ncipātib; edictū/aut q̄ ab ecclesie p̄lati indulgētie p̄ferretur. **A**uctor vero se ipsum exonerat apd̄ te xp̄ianitatē sanctissimā. agat̄ q̄libet qui in ter de te gloriat̄ qd̄ bonū esse cognouerit. **G**loria sit altissimi deo. in cui⁹ noie/p̄ns aggredior op⁹. ad salutē fidelū aiaz ordinatū/ad eruditionē precipue rudis ⁊ idiote populū ⁊ eorū quib; consuetis ecclesie p̄monib; ⁊ p̄dicatōib; min⁹ interesse aut informari p̄cedit̄. **I**n quo veluti tabella q̄dā ⁊ cōpendio breui/tenorē fidei xp̄iane/lucide poterūt inspicere ⁊ dīna p̄cepta p̄hibitiōnesq; vt ex his qd̄ agere qd̄ ve fugere debeāt/posunt distinctius agnoscere. **C**ōtinēt aut̄ p̄ns tractatulus capitula. xvij. q̄rū qd̄libet in duas vel tres vel q̄tuor p̄riculas cōuenienter subdiuidi possēt.

Primum capitulum

affirmat mundū a deo fuisse creatū. **E**t q̄ ipse deus vnus sit ⁊ trinus. **C**ur etiā aut ad quem finē/homo creat⁹ sit. **I**rmissime credendū est ⁊ nulloatenus dubitādum/ q̄ solum vnus est deus/omnipotēs. om̄ia sciens ⁊ oēm p̄fectōem h̄is/in tribus p̄sonis distinctis/que sunt pater ⁊ filius ⁊ sp̄s sanctus. **Q**ui mūdū creauit ⁊ creatū regit et gubnat sola sua liberrima voluntate ⁊ dignatissima bonitate. **S**p̄iali aut̄ p̄uidētia h̄ianā gubernat ⁊ dirigit creaturā/dans